

Panoràmica de cinema d'autora

“La Caja de Pandora”, guardonada a Sant Sebastià, obre avui la 17a Mostra de Films de Dones

BELÉN GINART

Gairebé ja ningú els ho pregunta. Però quan es produeix l'excepció, les responsables de la barcelonina Mostra Internacional de Films de Dones no tenen cap problema a contestar per què té sentit dedicar un festival a la producció cinematogràfica signada per directores: tot i que són un col·lectiu cada cop més nombros, la seva presència als circuits d'exhibició convencionals encara no està normalitzada. Aquesta premissa fundacional és vigent avui, quan s'inicia la 17a edició de l'esdeveniment, que tindrà lloc fins al 21 de juny. Tot i que, per fortuna, hi ha grans excepcions a la norma. És el cas de la pel·lícula escollida per a la inauguració, gratuïta i a l'aire lliure (aquesta nit a la plaça de la Virreina, 22.00 hores): *La caja de Pandora*, un drama familiar signat per la realitzadora turca Yesim Ustaoglu. Guanyador de l'última edició del festival de Sant Sebastià, el film arriba demà a les cartelleres.

Mercè Coll, codirectora de la mostra juntament amb Mireia Gascón, parla de risc per explicar quin és el principal tret compartit entre el mig centenar de títols seleccionats, entre els quals hi ha llargmetratges i curts, documentals i ficcions, directores veteranes i debutants. “Tots responen a un cinema atès com a creació artística”, assegura. Cinema d'autora, doncs, per a una programació repartida entre la Filmoteca, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona i l'Espai Francesca Bonnemaison. Entre els elements diferencials, Coll cita també una presència destacada, amb secció pròpia (sota l'epígraf “El sexe dels àngels”) de la reflexió sobre la identitat, “un exercici que la dona practica molt més que l'home”. I parla d'una creixent barreja de gèneres, fins a arribar gairebé a la confusió entre realitat i ficció. L'experimentació narrativa ve especialment subratllada des de la secció *Subtrames*, que reu-

neix pel·lícules realitzades des de la premissa de l'originalitat formal.

Realitzadores de llarga trajectòria com Ulrike Ottinger, Naomi Kawase o Agnès Varda (de qui la mostra presentarà en primícia l'últim treball, l'autobiogràfic *Les plages d'Agnès*), la prestigiosa parella de documentalistes formada per Angela Ricci i Yervant Gianikian (que viatjaran a Barcelona per acompanyar l'estrena de la reflexió sobre el pas del temps *Ghiro Ghiro Tondo*) i el monogràfic dedicat a la desapareguda Marie Menken (Nova York, 1909-1970) són algunes de les presències destacades del programa. En paral·lel, la mostra deixa també el seu espai a les noves veus, com la de la xilena Carolina Astudillo i *De monstruos y faldas*, una evocació de l'antiga presó de dones de les Corts realitzat en el marc del màster en documental creatiu de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La presència de les directores als circuits convencionals encara no està normalitzada

La gran varietat temàtica dels films presentats té com a fil conductor un compromís social des de l'esfera privada. La iraniana Firouzeh Khosrovani presenta *Ta-ll en sec*, un documental sobre les imposicions culturals a l'Iran a partir de la manipulació a què se sotmet els maniquins de les botigues a fi de fer-ne desaparèixer qualsevol tret de feminitat. A *Ta-pòlogo*, Gabriela i Sally Gutiérrez mostren el programa d'atenció i prevenció sobre el VIH desenvolupat per un grup de dones a un assentament de barraques a Sud-àfrica. La pròpia Ustaoglu, a *La caja de Pandora*, reflexiona sobre la pèrdua de valors en la societat contemporània...

Tres dels films que es podran veure a la 17a Mostra de Films de Dones: *La caja de Pandora* de Yesim Ustaoglu, *Notes on Marie Menken* de Martina Kudláček i *Les plages d'Agnès* d'Agnès Varda.

Mercè Coll assenyala que, malgrat el context de crisi, el nombre de projeccions i activitats complementàries (conferències, debats i lliçons magistrals) s'ha pogut mantenir al nivell d'altres anys. “Això sí, poder fer el mateix ha suposat un esforç superior”, admet la directora de l'esdeveniment, organitzat per la cooperativa de mitjans audiovisuals Drac

Màgic. Amb vista al futur, el repté és poder convidar moltes més realitzadores a participar de forma presencial en un esdeveniment fidel a l'objectiu fundacional de “fer conèixer pel·lícules i directores que pels canals industrials no arribarien a les nostres pantalles”. La programació íntegra de la mostra es pot consultar per internet (<http://mostra.dracmagic.cat/>).